

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова
Інженерно-педагогічний факультет
Кафедра загальнотехнічних дисциплін та охорони праці
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»
Всеукраїнський громадський дитячий рух «Школа безпеки»

*До 185-річчя Національного педагогічного
університету імені М.П. Драгоманова*

ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ УКРАЇНИ

Матеріали
VI Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції
(28 квітня 2020 року, м. Київ)

Київ – 2020

УДК 355.58
ББК 68.69
П78

Редакційна колегія:

Шмалей С.В. – доктор педагогічних наук, професор (відповідальний редактор);
Володченкова Н.В. – кандидат технічних наук, доцент;
Виноградчий В.І. – доктор економічних наук, професор;
Гвоздій С.П. – доктор педагогічних наук, доцент;
Дашковська О.В. – кандидат хімічних наук, доцент;
Крутов В.В. – доктор юридичних наук, професор;
Мазена М.А. – доктор медичних наук, професор;
Литвиновський Є.Ю. – кандидат педагогічних наук, ст. науковий співробітник;
Редька І.В. – кандидат біологічних наук, доцент;
Слюсаренко Н.В. – доктор педагогічних наук, професор;
Філіповський О.В. – кандидат технічних наук, ст. науковий співробітник;
Постолатій Т.О. – відповідальний секретар.

Затверджено до друку Організаційним комітетом VI Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції «Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії України»

Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії України: Матеріали VI Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції. – Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2020. – 197 с.

Матеріали конференції висвітлюють результати різноспрямованих теоретичних і прикладних досліджень в сфері цивільного захисту, розкривають сучасний стан, напрями та перспективи розвитку освіти в галузі цивільної безпеки та формування культури безпеки життєдіяльності.

УДК 355.58
ББК 68.69
П78

© Автори статей, 2020
© НПУ імені М.П. Драгоманова

Гаврилова К.Ю. Кримінальна відповідальність за порушення правил техногенної безпеки	35
Гліта О.С. Надзвичайні ситуації на транспорті при перевезенні небезпечних вантажів	36
Голенко О. І. Забезпечення медичного захисту населення при пандемії	37
Голопорова А.В., Гузеватий Я.Ф. Соціальні та політичні небезпеки в Україні під час проведення ООС	38
Городецький І.М., Сафонов С.А., Березовецький А.П. Особливості використання мобільного додатку для захисту населення від біологічних небезпек	45
Городецький І.М., Тимочко В.О., Мазур І.Б. Удосконалення менеджменту безпеки населення у надзвичайних ситуаціях.....	46
Горностай О.Б. Пропаганда безпеки – запорука успіху	47
Грабовський Д.В. Шум автотранспорту- джерело техногенної безпеки	48
Гриньова М. В. «Зелена економіка» для безпеки життєдіяльності людини	49
Гуцул Н.М., Гвоздій С.П. Характеристики особистості для протидії небезпекам	50
Данова К.В., Воронцов С.В., Костоянц І.Г. Менеджмент психосоціального ризику на робочому місці	51
Данова К.В., Малишева В.В. Забезпечення безпеки осіб із інвалідністю у разі виникнення надзвичайної ситуації	52
Данова К.В., Попович Н.М., Шульга А.І. Ризикорієнтований підхід як складова політики в області безпеки праці	53
Данова К.В., Струкова Ю.А., Півень Р.В. Ідентифікація небезпек у загальній процедурі оцінювання ризиків на робочих місцях	54
Дашковська О.П., Книш О.І. Не ефективне використання пасивних засобів шумозахисту.....	55
Дашковська О.В., Погребняк В.П. НАЗЯВО в дії	56
Дегтярєв О.Д. Влияние цикла STIG на объемы выбрасываемого углекислого газа в газотурбинных двигателях	58
Дегтяренко Т.В., Костюк О.Ю. Біоакустична корекція як безпечний метод подолання психоневрологічних розладів у дітей	59
Дехтярьова О.О. Формування культури безпеки життєдіяльності в закладах вищої освіти	60
Дронова І.І., Медведєв О.О. Техніка безпеки при проведенні заняття з гандболу	61
Дубінін В.А., Маркіна Л.М. Інформаційна безпека-важлива складова безпеки держави	62
Заплатинський В. Чи стане пандемія COVID-19 основою для відродження освіти з безпеки життєдіяльності та основ здоров'я?	63
Зацеркляний М.М., Столевич Т.Б. Локалізація і ліквідація розливів нафти і нафтопродуктів	64

захисту.

Метод попереднього аналізу небезпек пропонується для встановлення небезпеки системою цивільного захисту і оцінки залишкових ризиків після того, як впроваджено запобіжні заходи. Методика дає змогу на ранніх етапах управління проектами, у фазі ініціювання і проектування, вивчати та якісно і кількісно оцінювати ймовірності виникнення небезпек, що можуть призвести до аварій та пошкоджень. Аналітичний метод менеджменту безпеки населення у надзвичайних ситуаціях спрямований на диференціальний аналіз і охоплює цілу функціональну систему. Це дає змогу на ранніх етапах запобігати проявам небезпек під час надзвичайних ситуацій за рахунок впровадження відповідних запобіжних заходів. Методика складається з низки чітких етапів – від ідентифікації ресурсів і об'єктів захисту через встановлення небезпек і оцінки сценаріїв до реалізації проєктів, що будуть запобігати небезпеками з повторною оцінкою небезпек після врахування нових захисних бар'єрів, аж до отримання задовільних результатів щодо рівня ризику.

Метод аналізу потоків енергії використовують за наявності значних джерел енергії та їх руху у разі виникнення бар'єрів. На виробництві джерелами енергії є в основному електричні та механічні системи, які обслуговують працівники. За певних умов енергетика може негативно впливати на довкілля, працівників, матеріали тощо. Цей метод дає змогу встановити небезпеки від енергії і проектувати засоби протидії – від огорожень до організаційних заходів, що, відповідно попередить або зменшить небезпеки.

ПРОПАГАНДА БЕЗПЕКИ - ЗАПОРУКА УСПІХУ

Горностай О.Б.

*Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
ogornostaj@ukr.net*

Статистика травматизму показує, що за 2019 рік зареєстровано 4394 потерпілих від нещасних випадків на виробництві (з них 410 - смертельно). До основних подій, які привели до страхових нещасних випадків, відносяться: падіння потерпілого під час пересування – 21,2 % (930 травмованих осіб від загальної кількості травмованих по Україні); дія рухомих і таких, що обертаються, деталей обладнання, машин і механізмів – 12,1 % (533 особи); падіння потерпілого з висоти – 8,4 % (369 осіб); дорожньо-транспортна пригода на дорогах (шляхах) загального користування – 7,8 % (343 особи); навмисне вбивство або травма, заподіяна іншою особою – 5,2 % (228 осіб); падіння устаткування (обладнання) або їх конструктивних елементів – 4,1 % (182 особи).

Як показує досвід, важливе значення на рівень травматизму та профілактику виникнення професійних захворювань має пропаганда безпеки та культури охорони праці на всіх рівнях виробничої діяльності. Так, важливе місце, в практиці профілактичної роботи виконує Фонд соціального страхування. З метою пропаганди безпечних та нешкідливих умов праці, Фондом, за 2019 рік у засобах масової інформації опубліковано 3 662 статті з питань профілактики страхових випадків. З метою покращення умов праці та профілактичної роботи з попередження нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, забезпечення реалізації заходів з профілактики виробничого травматизму та професійної захворюваності на засадах співпраці з роботодавцями за 2019 рік робочими органами виконавчої дирекції Фонду на підприємствах взято участь у проведенні: 1 634 семінарів; 3 112 нарад; 991 «круглого» столу; 389 конкурсів.

Для пропаганди безпеки, на багатьох сучасних підприємствах України, використовуються листи-пам'ятки, щодо проведення аналізу безпеки виконання робіт. Вони використовуються на всіх рівнях (як для керівників так і усіх працівників). У цих

листах покровоково зазначено, яких правил необхідно дотримуватися при виконанні робіт. Так, наприклад, в обов'язки керівників підприємств повинно входити: визначити джерела небезпеки, які існують або можуть з'явитись під час виконання робіт; оцінити можливі наслідки для людей та навколишнього середовища; визначити джерела небезпеки та вжити усі необхідні заходи захисту; продумати заходи реагування у разі виникнення нештатної ситуації. В свою чергу робітники повинні: проводити аналіз безпеки перед початком роботи; не починати роботу, якщо її виконання не може бути безпечним; у разі незгоди з керівником – звернутися до служби з охорони праці; припинити виконання роботи у разі виникнення небезпечної ситуації та провести додатковий аналіз ймовірності виникнення небезпеки.

Отже, формування превентивної культури охорони праці та використання різних методів пропаганди охорони праці є актуальним та необхідним питанням на будь-якому підприємстві.

Література:

1. Профілактика виробничого травматизму та професійних захворювань за 2019 рік: [Електронний ресурс]: <http://www.fssu.gov.ua/fse/control/main/uk/publish/article/968035>

ШУМ АВТОТРАНСПОРТУ – ДЖЕРЕЛО ТЕХНОГЕННОЇ НЕБЕЗПЕКИ

Грабовський Д.В.

*Харківський національний автомобільно-дорожній університет
alenaivarova@ukr.net*

На сьогоднішній день автомобільний транспорт є одним з найважливіших компонентів суспільного і економічного розвитку будь-якої міста, так як послуги транспорту грають важливу роль в економіці міста і повсякденному житті людей. Але крім позитивних моментів, автомобільний транспорт надає серйозний негативний вплив на людину і навколишнє середовище, поглинаючи значну кількість ресурсів. У деяких випадках частка сумарних забруднень від автомобільного транспорту досягає більш 50% серед всіх техногенних джерел.

Суттєвим техногенним навантаженням є шум, а найбільш масовим джерелом акустичного забруднення міських територій є автомобільний транспорт. Так як автомобіль є рухомим джерелом акустичного забруднення і широко зустрічається в житлових районах і зонах відпочинку. Доведено, що шум негативно впливає на людський організм: впливає на органи слуху, нервову систему людини, різко знижуючи працездатність, підвищуючи стомлюваність і дратівливість людей, впливає на серцево-судинну систему, а в деяких випадках може бути навіть причиною шлунково-кишкових розладів.

Проведено заміри рівня шуму на відстані від 2 до 5 м від осі першої смуги руху транспортних засобів головних автошляхів міста Харкова. Заміри проводились в квітні 2018 р в години пік за допомогою шумоміра (табл. 1).

За результатами дослідження слід констатувати, що має місце незначне перевищення допустимого встановленого рівня шуму на найбільших вулицях міста.

Основними методами боротьби з шумом є:

- удосконалення конструкції машин (установка глушників, перехід на електротягу);
- озеленення прилеглих до проїжджої частини територій;
- обладнання розділової смуги з висадкою зелених насаджень;
- зниження швидкості руху;
- скорочення проїзду числа вантажних автомобілів;
- застосування екрануючих пристроїв;